

[Divadelní noviny](#) > [Kritika](#)

Deskriptivní pouť za záchranou vody

Poprvé o sobě dali vědět ještě před covidem, když pro festival 4+4 dny v pohybu vytvořili pod názvem Cern instalaci starých světelných jednotek vycházející z mentálního podloží francouzského antropologa Léviho-Strausse. Tehdy budili dojem vyznavačů výtvarného konceptualismu. V Prooctví, které uvedli v Alfredu ve dvoře v roce 2019, se jednoznačně přihlásili k performativnímu umění rozkročenému mezi magií dávných rituálů a současnou technologickou dovedností. Do světa objektů vstoupili fyzicky, často v maskách odkazujících ke starým kulturám či filozofiím, avšak vždy s evidentní nadsázkou a vědomím přítomnosti. Asociativním přístupem k tvorbě spolu se snahou vkládat staré objekty do nových souvislostí mohli připomínat jednu z někdejších tvůrčích linek kolektivu Handa Gote či s ním spřízněné skupiny Warior Ideal. Do alternativy a hledačství nultých let, které se svým rhizomatickým myšlením a přístupem DIY lišily od všech stávajících poetik, jako by ale vnesli nové kvality – profesionalitu a snad i zahraniční zkušenost, precizní řemeslnou dovednost a zejména sugestivní světelné a zvukové variace. Tak alespoň donedávna působilo autorské uskupení TABULA RASA ve složení Jan Brejcha, Jeník Tyl a Mikoláš Zika.

V obrazech zachycujících tajemné dálavy konečně dojde na precizně zvládnutou vizualitu, stínové divadlo či filozoficko-mytologickou inspiraci FOTO MIKOLÁŠ ZIKA

Vynikajícím výsledkem jejich kmenového vědomí, jak sami tvůrčí proces nazírají, byl i atmosférický výtvarný epos Vzduch, první část zamýšlené tetralogie o živlech. Dokázali v něm propojit východní filozofie, japonské divadlo Nô a vzpomínky na dětství s motivem pouštění draků v krajíně ladovského kýče. Velký sál Divadla Archa naplnili přetlakem imaginace, z níž přes všechnu sympatickou nedoslovenost trčel osten aktuální ekologické katastrofy. Druhým dílem cyklu a zároveň nejnovější prací TABULY RASY je projekt **Voda** s podtitulem *Živelné loutkové sci-fi*, jenž byl uveden v premiéře tentokrát v malém sále Archy.

Obdobně jako Vzduch pracuje i Voda s tématem životního prostředí, potažmo jeho úplným zničením. Již v roce 1992 bylo na základě stanoviska světových vědců Středozemní moře na některých místech až z 95 procent mrtvé. Přitom pokud zmizí ze světového vodstva plankton, zmizí spolu s ním i lidstvo. Takové jsou výchozí teze inscenátorů, kteří se pouštějí na pouť za záchranou vody. Přesněji na ni posílají Vodníka Lopucha představeného sice precizně vyrobenou, avšak neškoleně vedenou marionetou odkazující k tradici českého lidového loutkářství.

Tvůrčí se tentokrát uchýlili k mnohem konkrétnější divadelní intervenci, ať už prostřednictvím úvodní scény s loutkami, nebo „forbinových“ výstupů druhého vodníka, kterého trochu po vzoru normalizační televizní produkce s respektem ke všednodennímu domácímu pohodlí ztvárňuje kvazi činoherně Jan Brejcha. Tyto více než konkrétní a zbytečně deskriptivní scény propojují jednotlivé obrazy zachycující tajemné dálavy, africkou poušť i podmořský svět, kam se Lopuch vydává, aby zjistil, proč se z krajiny vytrácí voda. Zde konečně dojde na precizně zvládnutou vizualitu, stínové divadlo či filozoficko-mytologickou inspiraci. Zhmotňuje se tu sumerský bůh Enlil, o kterém Epos o Gilgamešovi tvrdí, že na Zemi seslal potopu a jiné pohromy poté, co se lidé přemnožili a rušili ho ve spánku svým křikem. Enlil v inscenaci spočívá v přízračném vodním sarkofágu, který stráží dvojice hlídačů, a tento obraz je pomyslným vyvrcholením vizuálně-zvukové poutě.

Vodu jako by tentokrát vytvářely dva separátní týmy, jednak původní trojice, vyznávající absolutní svobodu imaginace, jednak druhá parta inklinující k divadelní „alternativě“ za každou cenu, v tomto případě bohužel provázenou nezvládnutým řemeslem. Zakládající členy doplnili herci z Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU, těžko říct, nakolik svým zásahem přetavili estetiku původního jádra natrvalo. Snad se ve třetím živlu TABULA RASA vyhne divadelní ilustraci a slovnímu balastu a vrátí se k tomu, čím je výrazná a odlišná od ostatních.

TABULA RASA, Praha – kolektiv: Voda. Koncept a režie kolektiv, scénář Ivo Mathé ml., scénografie Mikoláš Zika a Jan Brejcha, hudba Petr Slunečko, light design Šimon Janíček. Premiéra 24. října 2022 v Divadle Archa.

Autor: **Marcela Magdová**

Publikováno: 14. listopadu 2022

Kritika[Na hlavní stranu](#)[Na začátek stránky](#)

Komentáře k článku: Deskriptivní pouť za záchranou vody

Přidat komentář

(Nezapomeňte vyplnit položky označené hvězdičkou.)

Jméno a příjmení:

E-mail:

Komentář:

[Přidat komentář](#)

Redakce a kontakty | **Ingerce** | **Předplatné** | **Kde koupit** | **Ceny DN** | **Archiv čísel**

DN Divadelní noviny, Celetná 17, 110 00 Praha 1, ČR, redakce@divadelni-noviny.cz.

Mapa stránek. Vychází za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Státního fondu kultury a Nadace Českého literárního fondu. Grafika Designiq a implementace edvens.cz.

památník
národního
internetu,
více

Státní fond kultury ČR

Ioeland
Liechtenstein
Norway grants

